

PROKURATUUR

Kriminaalmenetluse lõpetamise põhistatud määrus

Koostamise kuupäev ja koht:	23.01.2025 Tallinn
Koostaja ametinimetus ja nimi:	abiprokurör Merilin Sepp
Ametiasutuse nimi:	Põhja Ringkonnaprokuratuur
Kriminaalasja number:	24231753413
Kuriteo kvalifikatsioon:	KarS § 424 lg 1
Kahtlustatava nimi, isikukood:	XXX
Kuriteo toimepanemise aeg:	29.06.2024

Põhja Ringkonnaprokuratuur menetleb käesolevat kriminaalasja nr 24231753413, milles alustati menetlust KarS § 424 lg 1 tunnustel selles, et 29.06.2024 kella 17:37 paiku Harjumaal, Tallinnas, Peterburi tee 84 juures juhtis XXX tahtlikult mootorsõidukit Skoda Octavia registreerimismärgiga XXX, olles joobeseisundis (EKEI uuringuakti nr 24T-TXT03237/24AT-AOT00454 kohaselt tuvastati XXX uuringu läbiviimiseks võetud uriinist ained: tramadool, alprasolaam, zolpidem, kodeiin). Sellise tegevusega rikkus XXX liiklusseaduse § 69 lg 1 ja korrakaitseaduse § 36 lg 1 nõudeid, mille kohaselt juht ei tohi olla joobeseisundis. Joobeseisund on narkootilise või psühhotroopse aine või muu joovastava aine tarvitamisest põhjustatud tervise seisund, mis avaldub väliselt tajutavas häiritud või muutunud kehalistes või psüühilistes funktsioonides ja reaktsioonides.

Kriminaalmenetluse raames on tunnistajana üle kuulatud politseiamenik XXX kelle ütluste kohaselt sai nende autopatrull 29.06.2024 kella 17:33 paiku väljakutse võimaliku joobes juhi kohta, kes sõidab sõidukiga Skoda Octavia XXX. Sõidukile anti peatumismärguanne, mille peale sõiduk koheselt kell 17:37 peatus, juhiks osutus XXX. Politseiameetniku ütluste kohaselt ilmneseid juhiga vesteldes juhil joobe viitavad tunnused – tema jutt oli segane, kõne aeglane ning ta oli unine. Isiku sõnul oli ta tarvitanud endale välja kirjutatud ravimeid. Isik toimetati Ida-Tallinna Keskhaiglasse uriiniproovi andma ning seal vaatas isiku üle ekspertiisi koostamiseks arst.

Kriminaalasja materjalide juurde on lisatud joobeseisundi tuvastamise saatekiri, mille kohaselt on XXX võetud analüüsiks nii verd kui ka uriini. Analüüsi tulemuste kohaselt verest etanooli ei leitud, uriinist leiti tramadooli, alprasolaami, solpideemi ning kodeiini. Vastavalt eksperdi hinnangule on tuvastanud kohtuekspert-arst-toksikoloog, et XXX esines joove.

XXX on kriminaalasjas üle kuulatud, kus selgitas, et kõik ravimid on talle arsti poolt välja kirjutatud, välja arvatud kodeiin, mille sai oma sõbranna käest ning mida kasutas valuvaigistina põiepõletiku puhul. Umbes 4 tundi enne rooli istumist tarvitas tramadooli ning ülejäänud ravimeid võttis eelmisel õhtul ettenähtud koguses vastavalt arsti poolt kirjutatud raviskeemile. Vastavalt ütlustele on XXX enda raviarsti käest küsinud, kas tohib pärast ravimite tarvitamist

sõidukit juhtida ning arst on talle seda lubanud. Ütluste kohaselt luges XXX ka ravimite infolehtesid, mille kohaselt ei ole keelatud neid ravimeid tarvitades autot juhtida, kuid seda tuleb teha ettevaatlikult.

Prokurör peab siinkohal vajalikuks ära märkida, et ravim kirjutatakse raviarsti poolt patsiendile välja toimeainepõhiselt, mistõttu tuleb otsida toimeaine mõju mootorsõidukijuhtimisele infolehelt. Toimeaine tramadooli infolehelt nähtub: *“tramadool omab tugevat toimet autojuhtimise ja masinate käsitlemise võimele – seda eriti juhul, kui ravimiga samaaegselt tarvitatakse ka alkoholi. Ravi ajal ei tohi patsiendid töötada liikuvate mehhanismidega ega autot juhtida.”* Toimeaine alprasolaam infolehelt nähtub: *“unisus, pearinglus, mäluhäired, tähelepanuvõime langus, ähmane nägemine, keskendumisraskused või lihastalitluse häired võivad mõjutada autojuhtimise ja masinatega töötamise võimet. Kui teil esineb mõni nendest sümptomitest, ei tohi te juhtida autot ega töötada masinatega. Tähelepanu languse tekkevõimalus on suurem, kui inimene ei ole piisavalt maganud”.* Toimeaine zolpidem infolehelt nähtub: *“zolpidemil on tugev toime autojuhtimise ja masinate käsitlemise võimele, näiteks “unes autojuhtimine”. Zolpidem võtmisele järgneval päeval võite tunda unisust, uimasust, pearinglust või segadust, võib kiirete otsuste tegemisele kuluda rohkem aega, võib teil tekkida ähmane või kahelinägemine, võib teie erksus väheneda.”* Toimeaine kodeiin infolehelt nähtub, et: *“kodeiin võib põhjustada väsimust ning suurte annuste kasutamisel nõrgestada mootorikat, seetõttu võib kodeiin halvendada liiklusvahendi juhtimise ja masinate kasutamise võimet.”*

Arvestades KrMS § 202 sätteid, saab kriminaalmenetluse lõpetada, kui tegemist on teise astme kuriteoga, isiku süü ei ole suur, ta on heastanud või asunud heastama kuriteoga tekitatud kahju, tasunud kriminaalmenetluse kulud või võtnud kohustuse need tasuda ning kriminaalmenetluse jätkamiseks puudub avalik menetlushuvi. Nimetatud alustel võib KrMS § 202 lg 7 kohaselt kriminaalmenetluse lõpetada ja kohustused määrata prokuratuur, kui kriminaalmenetluse esemeks on teise astme kuritegu, mille eest karistusseadustiku eriosa ei näe karistusena ette vangistuse alammäära või näeb karistusena ette ainult rahalise karistuse.

KarS § 424 lg 1 järgi kvalifitseeritud kuriteo näol on tegemist teise astme kuriteoga, mille eest karistusseadustik näeb ette rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistuse.

Kahtlustatava suhtes puuduvad kehtivad kriminaalkaristused ning tema suhtes pole ka teisi käimasolevaid menetlusi, isik on käitunud üldjoontes seaduskuulekalt ning saanud aru oma tegude tagajärgedest. Väiksemale süüle viitab ka toimepandud teise astme kuriteo eest ette nähtud sanktsioonimäär. Lisaks ei ole käesoleval juhul tekitatud varalist kahju, puudub kannatanu, mistõttu ei ole alati igal juhul põhjendatud kriminaalkorras karistamine.

Menetleja on kahtlustatavale selgitanud veelkord, millised võivad olla tema poolt toime pandud kuriteo tagajärjed (oht liikluses nii iseendale kui ka kõigile teistele kaasliiklejatele) ning selgitanud, et käesoleva kriminaalasja lõpetamise otsus saab olema isikule kui võimalus käituda edaspidi seaduskuulekalt – kui isik kordab sarnase süüteo toimepanemist, siis järgmisel korral võidakse määrata talle kriminaalkaristus. Käesolevas kriminaalasjas puudub avalik menetlushuvi, kuna kahtlustatava süü ei ole suur, kriminaalasjas ei ole tekitatud kahju ning puudub kannatanu. XXX on paljude vaimselt raskete läbielamistega ning käesoleval hetkel raskes psühholoogilises kriisis, samuti on ta pöördunud juba iseseisvalt psühhiaatri poole, leidmaks lahendust enda vaimse tervise probleemidele ja saamaks tuge. Prokuröri hinnangul ei ole vajalik kahtlustatava avalik süüdimõistmine kohtuistungil, kuivõrd kahtlustatava käitumist on võimalik mõjutada kriminaalasja lõpetamisega ning kohustusega jätkata ravi psühhiaatri juures. Kahtlustatavale on selgitatud, et talle on antud lõpetamise määrusega võimalus käitumaks seaduskuulekalt ning kahtlustatav on sellest aru saanud ning kahetseb oma tegu

siiralt. Kahtlustatavale on selgitatud, et omaalgatuslikult mõne ravimi võtmine võib koostoimes teiste organismis olevate ravimitega käivitada sellise reaktsiooni, mille tulemusel mootorsõiduki juhil tekibki joobeseisund (uimasus, reaktsioonikiirus väheneb jne). Kahtlustatav on saanud aru, et ravimite tarvitamine peab edaspidi olema täiel määral kooskõlastatud tema arstiga, järgima manustamisjuhust ning välja kirjutamata retseptiravimeid võtta ei tohi ning samuti ka seejärel autorooli minna. Antud juhul kodeiini tarvitamiseks väljakirjutatud retsept puudus ning ei ole välistatud, et just kodeiin koosmõjus teiste ravimitega joobeseisundi tekitas.

KarS § 424 lg 1 nimetatud kuritegude puhul kriminaalasja oponentidega lõpetamisel määratakse tavaliselt kahtlustatavale üks või mitu järgnevatest kohustustest: sõltuvusravi ja/või vereanalüüside andmine alkoholihäire kontrolli alla saamiseks ja/või sotsiaalprogrammis osalemine. Küll aga tuleb prokuröri hinnangul lähtuda iga juhtumi korral individuaalselt kahtlustatava isikust ning kuriteo asjaoludest. Käesoleval juhul on toime pandud küll joobeseisundis juhtimine, kuid sedapuhku ravimijoobeseisundis. Ravimijoobe korral ei ole võimalik rakendada isiku puhul ülalnimetatud tavapäraseid kohustusi, mida prokuratuur määrab alkoholi- ja narkojoobeseisundi korral. Sellest tulenevalt määrab prokurör kahtlustatavale XXX KrMS § 202 lg 2 p 7 alusel kohustuse jätkata ravi kahtlustatava poolt valitud psühhiaatri juures. Kahtlustatavale on selgitatud, et kohustus loetakse täidetuks, kui ta on esitanud prokuratuurile ka tõendi, et on psühhiaatri juurde pöördunud (visiidiaja broneerimine, külastuse kinnitus vms). Kohustuse eesmärk on kahtlustatava vaimse tervise toetamine ning samuti tulevikus sarnaste uute juhtumite vältimine. Prokurör on edastanud ka kahtlustatavale palve rääkida psühhiaatriga konkreetsest kriminaalasjast – et kahtlustatava raviarstil oleks võimalik veelkord vaadata üle ravimite skeem ning selgitada kahtlustatavale konkreetsete ravimite mõju mootorsõiduki juhtimisele.

KrMS § 202 lg 1 kohaselt pannakse kuriteoga tekitatud hüvitamata kahjude ja tasumata menetluskulude puhul süüdlasele alati kohustus need tasuda. Käesolevas kriminaalasjas on tekkinud menetluskulud seoses joobeseisundi tuvastamisega summas 146 eurot, mis tuleb jätta KrMS § 202 lg 2 p 1 alusel kahtlustatava kanda.

Eeltoodu alusel ja juhindudes KrMS § 202 lg-st 7 ja §-st 206, abiprokurör

määras:

1. Lõpetada kriminaalasjas nr 24231753413 menetlus.

2. Määrata XXX järgmised kohustused:

2.1. KrMS § 202 lg 2 p 1 alusel kohustub XXX tasuma joobeseisundi tuvastamisega seotud **menetluskulu summas 146€**. Kohustuse täitmise **tähtaeg on 4 kuud** määruse allkirjastamisest, **s.o 23.05.2025 (k.a.)**.

2.2. KrMS § 202 lg 2 p 7 alusel kohustub XXX **jätkama ravi enda psühhiaatri juures** ning käima määruse allkirjastamisest alates **vähemalt ühel psühhiaatri visiidil**, kus XXX on kohustatud rääkima enda raviarstiga temale väljakirjutatud ravimite mõjust tema liikluskäitumisele. Visiidil käimise kohta peab XXX esitama tõendi prokuröri e-posti aadressile (merilin.sepp@prokuratuur.ee). Kohustus tuleb täita **5 kuu jooksul, s.o hiljemalt 23.06.2025 (k.a.)**.

2.3.KrMS § 202 lg 2 p 7 alusel kohustub XXX **mitte juhtima mootorsõidukit, trammi või maastikusõidukit alkoholi piirmäära ületades või joobeseisundis**. Kohustuse täitmist kontrollitakse 1 aasta jooksul määruse allkirjastamisest, s.o kuni 23.01.2026 (k.a.). Kohustuse rikkumisel kriminaalmenetlus uuendatakse.

Kui isik ei täida määratud tähtaja jooksul talle määruse punktis 2 pandud kohustusi, võib prokuratuur kriminaalmenetluse määrusega uuendada.

3. KrMS 4. peatükis loetletud tõkendite ja muude kriminaalmenetluse tagamise vahendite tühistamine: tõkendit ei ole kohaldatud.
4. Asitõendid või äravõetud või konfiskeerimisele kuuluvad objektid: teisaldatud sõiduk Skoda Octavia reg nr XXX väljastatud.
5. Andmekogus ABIS ja riiklikus süüteomenetluse biomeetriregistris sisalduvate andmete kustutamine: ei ole.
6. Kriminaalmenetluse kulud: joobeseisundi tuvastamisega seotud kulu summas 146 eurot jääb vastavalt määruse punktile 2.1. XXX kanda. Menetluskulude tasumise osas on XXX makseinfo edastatud e-kirja teel.
7. Anda kriminaalmenetluse lõpetamise määrus järgmistele isikutele:
 - kahtlustatavale **XXX**.

Merilin Sepp
Abiprokurör

Olen saanud kätte kriminaalmenetluse lõpetamise määruse, milles on selgitatud määrusega pandud kohustuste täitmise tingimusi. Saan mulle määratud kohustustest aru ning olen kriminaalmenetluse lõpetamise ja mulle määratud kohustuste täitmisega nõus. Olen nõus väljastama prokuratuurile tõendi tervishoiuasutuses käimise kohta. Saan aru, et kui ma ei täida määratud tähtaegade jooksul mulle pandud kohustusi, kriminaalmenetlus uuendatakse.

(nimi, allkiri, kuupäev)

Toimingus osaleb tõlk Milvi Aasaru, kes on KrMS § 161 lg 6 kohaselt kohustatud tõlkima kõik menetlustoimingusse puutuva täpselt ja täielikult ning hoidma saladuses talle tõlkimisel teatavaks saanud andmeid. Teda on hoiatatud, et ülesannetest alusetu keeldumise ja teadvalt valesti tõlkimise eest vastutab ta KarS §-de 318 ja 321 järgi.

(allkiri)